

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
FAX: (201) 451-2200

PIK XC Ч. 216. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СУБОТА, 10-го ЛИСТОПАДА, 1984. ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 10, 1984. No. 216. VOL. XC.

П. СТОКОТЕЛЬНИЙ ГОЛОДУЄ ДЕСЯТИЙ ДЕНЬ

Нью Йорк. — Вже десятидень Павло Стокотельний продовжує свою голодувку біля Об'єднаних Націй в Нью Йорку, але з кожним днем його сили слабнуть, хоч зазв'язати у нього таке саме.

В четвер, 8-го листопада, організація Міжнародна Амністія і Фрідом Гавз повели широку акцію для розголосу голодувки П. Стокотельного. Між іншим вислали понад 1,000 телеграм до президента Рональда Регена, членів Уряду ЗСА, конгресменів та генерального секретаря Комуністичної партії Константина Черненко.

Адгук комітет підтримки голодувки П. Стокотельного підготувався до демонстрації, запланованої на понеділок, 12-го листопада, н.р., на год. 11:30 — 1:30. Виготовлено тисячі летючок, щоб їх роздати в неділю перед українськими церквами в Нью Йорку та Ньюарку та тим поінформувати широкі кола українського громадянства, що ще досі мало знають про розпоча-

КОНФЕРЕНЦІЯ В УВАН

Нью Йорк. — В неділю 11-го листопада н.р., о год. 2-й по полудні, в Будинку Української Вільної Академії Наук, при 206 Захід 100-та вулиця, відбулась конференція з циклу „Харківські виклики”. Темою конференції буде: „Харків під час німецької окупації 1941-43 роках”. У програмі: Олег Федішин — відкриття; Любомир Дражеска — діяльність органів самоврядування і громадських організацій в Харківській області 1941-43 (на основі матеріалів Івана Відмечана-Бандури); Оксана Соловей — спогади.

Є. ПОПЕЛЮШКА ПЕРЕД СМЕРТЮ КАТУВАЛИ

Варшава, Польща. — Після похорону вбитого священика Єжи Попелюшка з Польщі продовжують надходити повідомлення про його мученичу смерть.

Як стало відомо з церковних кіл, при розтині тіла покійного священика були виявлені численні сліди побиттів і катувань. Результати розтину виявилися настільки жахливими, що ні комуністичний уряд, ні Церква не хотіли їх розголошувати до похорону, побоюючись, що це може до краю розпалити атмосферу на похороні або вилитися в нові антиурядові виступи.

Відомий польський письменник-дисидент Юзеф Ліпінський сказав західним журналістам: „Церква побоюється, що розголошення результатів медичної експертизи ще більше розпалить атмосферу і викличе небезпечні наслідки. Навіть медичний опис стану трупа є жахливим.”

Ці відомості були підтверджені католицьким священиком Зигмунтом Майраком. „Я знаю результати експертизи, але оскільки

серед вас є діти, можу сказати лише, що о. Єжи перед смертю був підданий катуванням”, — сказав він під час недільної проповіді в одному з костелів Варшави.

Польський дисидент проф. Едвард Ліпінський поклав відповідальність за вбивство Є. Попелюшка на голову польського військового режиму генерала Войцеха Ярузельського і зажадав його усунення.

Як повідомляють, серед поляків розповсюджуються тайно зроблені перед медичним розтином тіла знімки трупа о. Є. Попелюшка. На знімках чітко видно сліди катувань, яким його піддали.

Польська влада до не оголосила причину смерті о. Попелюшка.

Повідомляють також, що арештований четвертий працівник польської державної безпеки — полковник Адам Петрушка, якого обвинувачують у вбивстві священика Є. Попелюшка.

Тепер у церковних колах ходять слухи про можливе зачислення загиблого священика до сонму святих.

СЕНАТ ПІДТРИМУЄ РІШУЧУ ПОСТАВУ Р. РЕГЕНА

Вашингтон. — Більшість сенаторів, а також лідери сенатської комісії для справ розвідки сенатори Беррі Голдвотер, республіканець з Аризони і Деніель П. Мойніген, демократ з Нью Йорку, в основному підтримують рішучу постанову Адміністрації президента Рональда Регена у справі Нікарагуа, а згідно достави Союзом Союзом бойових джетів MIG-21 для тієї держави, що, очевидно, становить загрозу не тільки для З'єднаних Штатів Америки, але в першу чергу для сусідніх держав в Центральній Америці.

Згадана комісія погоджується з думкою, що у випадку дійсної загрози і підтвердження наявності союзських літаків в Нікарагуа, Уряд ЗСА повинен застосувати над більш серйозною протиполяцією, яка не виключає участі американських збройних сил, щоб перешкодити Москві в розбудові ще одного комуністичного причалка перед брамами ЗСА.

У відповідь на таке, як па американські відносини, одностайне рішення загальної підтримки, речники Союзного Союзу і Чехо-Словаччини мали запевнити Вашингтон, що комуністичні держави поки що не доставлятимуть літаків до Нікарагуа, хоч розвідка Агенції ЗСА дораджує Уряду власними засобами перевірити цю справу і ційно тоді винести відповідне рішення.

Згаданий сенатор Б. Голдвотер заявив у Фініксі, де він тимчасово перебував, що він повністю підтримує

виставлені рішення Президента, включно з військовою інтервенцією, якщо покажуть, що Москва дійсно доставила бойові літаки для нікарагуанських сандіністів. Також сенатор Кристофер Дадд, демократ з Коннектикута, член вилівової сенатської комісії для закордонних зв'язків, підтримує становище Уряду і голови комісії для справ розвідки Б. Голдвотера, але заявив, що Адміністрація повинна наперед докласти усіх зусиль, щоб ствердити наявність літаків в Нікарагуа. Конгресмен Кеннет Робінсон, республіканець з Вирджинії, заявив, що у випадку підтвердження інформації про доставку Москвою MIG-ів для Нікарагуа вимагатиме скликання окремості сесії Конгресу для обговорення нової ситуації. Раніше сен. Д. Мойніген, виступаючи на телебаченні, заявив, що існують підозріння, що на союзському кораблі Бакуріяні знаходяться бойові джети і частини до них. Частина літаків мала б бути складена вже в Нікарагуа союзними спеціалістами, що становить ще більшу загрозу для американської інтервенції. Мойніген заявив, що в Білому Домі і Пентагоні існують вже готові плани на випадок поглиблення кризи, але він переконаний, що про серйозність ситуації треба повідомити Москву і Манагуа, столицю Нікарагуа. Він переконаний, що навіть коли совіти привезли джети до Нікарагуа, вони можуть їх забрати, як свого часу забрали ракети Нікіта Хрущов з Куби під тиском ЗСА.

СОВІТИ ПОКАЗАЛИ СВОЮ МІЛІТАРНУ СИЛУ НА ПАРАДІ В МОСКВІ

Москва. — Пресовий агент Ройтерс і західні кореспонденти інформують, що лідери Союзного Союзу на чолі з Константином Черепенком, вирішили тим разом похвалитися своєю військовою силою і новою зброєю під час святкової паради з нагоди відзначення 67-ї річниці так званої більшовицької революції, яка, як відомо, перетворилася в парадний марш Центральної Європи, в суцільну тюрму народів.

Вулиці Москви дрижали під гусеницями тяжких союзських танків і модерних ракет, а сама парада перетворилася на колосальний антизахідний мітинг з промовами міністра закордонних справ СРСР Андрія Громика і заступника міністра оборони маршала Сергія Л. Соколова, в імені маршала Дмитрія Устинова, який, як заявив після паради Віктор В. Грішін, „схопив вірус” і не брав участі ані в парадному святковому зібранні членів Політбюро в Кремлі, ані в самій параді.

Дрижала Москва також від зорганізованих криків зганіжаної компартією товпи криків „Гура” на прощання компартії, її теперішніх лідерів, „успішних закордонної політики СССР”, „мир у світі” тощо. Зааранжовано також комедію вітаня членів Центрального Ко-

митету і Політбюро на головній трибуні на майдані Леніна шкільно дівочею яка підходила до кожного головача і вручала йому квітку квітки зав'язані у пачку, як вияв подяки за мудру політику компартії і уряду і справне керівництво Союзом Союзом.

Західні спостерігачі, які мали нагоду бути присутніми на цій параді-комедії, або пригрозили до неї збоку кажуть, що все це відзначення виглядало на добре зіграну драму, без крихітки власного ентузіазму з боку сторонніх народів. Очевидно, головним відборцем паради був союзський лідок К. Черепенко, якого тепер частіше показують між люди і в телевізійних передачах, щоб вивести союзських громадян і закордонних спостерігачів, що він сильно тримає в кишені керівництва в своїх руках, не зважаючи на ранній погослоки про його термінову хворобу.

На параді було чимало представників держав з Близького Сходу і міністер оборони Індії С.Б.Чаван. Між видатними союзними генералами видно було маршала Сергія Ф. Ахромєєва шефа генерального штабу армії, який прийшов на місце відсутнього маршала Ніколая Огаркова і Віктора Кулікова, головнокомандуючого Варшавського Пакту.

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНОНІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Кольт признався, що його Християнсько-демократична партія також дістала достатню від великої німецької компанії Філікс, яка на протязі років займалася перекупством впливових політичних діячів. Він однак підкреслює, що керівництво партії не приховало цієї суми і зголосило її податковому уряду. Не зважаючи на вияснення Коля, опозиційній партії, зокрема Соціал-демократична і ліберальна партія „зелених” ведуть тепер гостру кампанію в пресі проти уряду партії Коля і проти нього особисто.

З МОСКВИ ДО ВАШІНГТОНУ напіла телеграма з гратуляціями для президента Рональда Регена з приводу переобрання його на другу каденцію. Телеграму підписав Константин Черненко, голова Президії Верховної Ради СССР, що на Заході рівнозначне з президентом. З другої сторони у союзських газетах з'явилися нові напасти пропагандистів статті на політику З'єднаних Штатів Америки, у яких сильно критикується цього ж таки Р. Регена.

РЕЖИМ ПРЕЗИДЕНТА Чіле Августа Піночета веде тепер дуже гостру кампанію проти всього дисидентизму і поборює навіть тих священиків, які очолюють католицький рух за права людини в Чіле. Міністерство внутрішніх справ Чіле не дало, наприклад, дозволу на повернення на батьківщину о. Ігнаціо Гуттієрєзі, в Еспанії народженому священику, який жив в Чіле більше як 10 років і там займався поборюванням політики теперішнього уряду, організовану в цій країні дисидентські групи боротьби за права людини. Урядові речники заявили, що групи згаданого священика були, як багато інших, під впливом марксистів, а деякі були агентами Москви від багатьох років.

ЗАВУРШЕННЯ У ПІВДЕННІЙ Африці, зокрема у столиці Йоганнесбургу протобуються з повною силою, не зважаючи на втручання війська і поліції. Тільки в цьому тижні загинуло там 22 особи, а кілька сотень були поранені. Речник міністерства внутрішніх справ заявив, що уряд на спеціальному засіданні кабінету вирішив за всяку ціну припинити розрухи і страйки робітників, бо все це має закреску початку громадянської війни. Поліційні чинники інформують, що криваві заворушення поширюються на інші міста і провінції. Не зважаючи на це, що всякі акції урядів проти страйкарів і заколотників є неспулярні в сьогоденному світі, наш уряд вживатиме дуже строгих заходів, щоб не допустити до кровопролиття в Південній Африці”, — заявив кореспондентом міністер внутрішніх справ Ф.В.Клерк.

ЛИВАНСЬКИЙ УРЯД найменував вісьмох високих старших на делегатів, які вестимуть переговори з речниками ізраїльського військового командування у справі відтягнення ізраїльських частин з південного Лівану. Ходять також погослоки, що під час зустрічі президента Лівану Аміна Гемаля з представниками Сирії А.Аджурі, Сирія погодилася також відтягнути спочатку частину, а потім весь свій військовий контингент з ліванської долини Бекаа, і тим самим дати можливість ліванському уряду упорядкувати свої внутрішні справи. Якою ціною Сирія погодилася це зробити поки що не відомо, але у політичних колах припускають, що справа Лівану була предметом розмов між високими представниками Лівану, Сирії і Аджурі минулого тижня.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЙСЬКОГО уряду Раджів Ганді, син загиблого в атагенаті Індії, назначив п'ятьох осіб, які мають перевести докладне свідство вбивства його матері її ж таки охоронцями з рідними сім'ї. Крім того, він має в плані перебудувати цілу систему охорони урядових осіб і змінити деяких осіб на високих становищах у службі безпеки і міністерстві внутрішніх справ. Індійське пресове агентство ПТІ повідомило про плановану чистку в рядах працівників служби безпеки, яка вже розпочалася.

В. ГНАТКІВСЬКИЙ ОЧОЛИВ КЛК

Нью Йорк. — Тут в приміщеннях Українського Інституту Америки відбулися в п'ятницю 2-го листопада н.р. Загальні збори Карпатського Лещатарського Клубу.

Зборами проводив інж. Роман Ракошій, ст. іу висліді дискусії та пропозиції Номінаційної комісії обрано голову інж. Володимира Гнатківського, а до Управи увійшли: Орест Кизик, Марія Віжницька, Стефан Ганкевич та Ірина Купчинська. Тенісову ланку очолив Олег Попович, а лещатарську Юрій Попель. До Контрольної комісії обрано інж. Романа Гаврилюка, Юрія Купчинського, Богдана Курилка і інж. Р. Ракошого, ст.

Після слова новообраного голови В.Гнатківського, відомого громадського і пластового діяча, намічено спільно ожити діяльність КЛК, відбудувати лещатарські прогульки, тенісові змагання і товариські зустрічі для кращого співжиття поміж членами того заслуженого спортивного товариства, яке в минулому відгра-

Інж. В. Гнатківський

вало важливу роль у спортовому житті української спільноти.

Закінчення вступили в члени КЛК і брати участь в його програмі просять звертатися на адресу голови інж. В. Гнатківського, 32-09 Bell Blvd., Bayside, N.Y. 11361, tel.: (212) 224-7369

Відбудеться З'їзд ОДУМ-у

Дітройт (ГРКСВ ОДУМ-у). — В дні 23-24-го листопада н.р. тут в приміщеннях парафії української православної церкви св. Покрови відбудеться 27-ий З'їзд Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) ЗСА або за новим статуту 6-ий З'їзд Коша Старших Виконників ОДУМ-у.

Господарями З'їзду будуть місцеві філії ОДУМ-у і ТОП-у.

В програму З'їзду включені звіти голови Коша і

всіх референтур за останні два роки та вибір нових керівних органів на наступну каденцію.

Паралельно зі З'їздом Коша відбудеться Загальний З'їзд Товариства Одумівських Приятелів (ТОП). Частинною програмою цього З'їзду будуть доповіді Івана Даниличенка „Чому ТОП?” і Параски Завертайло „Роль ТОП в майбутньому”.

На закінчення З'їзду відбудеться товариська зустріч учасників у залі парафії св. Покрови.

Меморіальний концерт „Верховинців” був великим успіхом

Нью Йорк (в.л.). — Здасться вже давно в залі Фешен інституту не було так багато молоді і старших, як на меморіальному концерті „Верховинців” в неділю, 28-го жовтня н.р., танцювального ансамблю при Осередку Спілки Української Молоді Америки в Нью

Йорку, яким Осередок „Верховинців”, двоє бандуристів з ансамблем „Гомін Степів” та відомою солісткою Мискою опери Марти Корольської-Мусячук вшанували світлу пам'ять їхнього колишнього мистецького керівника хореографа Олега Гензу. Як відомо, св. п. О. Генза ще в дуже молодому віці помер 25-го грудня 1983 року, залишаючи обсертованих „Верховинців”, яких він не тільки вчив танцювальному мистецтву, але будучи їхнім старшим приятелем, відбудував з ними далекі подорожі по багатьох скупченнях українських поселень в ЗСА і Канаді. На протязі 30-ох років сотні танцюристів перейшли через ряди ансамблю і тисячі навчалися українського народного танку. Розпочав О. Гензо велике діло продовжує тепер його дружина Дарія, яка також сама виступає як танцюристка.

Коротко про св. п. О. Гензу і його працю з молоддю сказав на початку концерту голова Крайової Управи СУМА а-р Аскольд Лозинський, кажучи, що якраз в такий спосіб найкраще можна відзначити людину погрою О. Гензи, бо хоч його немає між нами, але його кров пульсує в серцях молодих танцюристів, які напевно збережуть пам'ять про нього з покоління в покоління.

Розступилася куртина і на великій сцені, з рушниками, хлібом і силіно стояли танцюристи. Вони у першій частині виконали танки: „Привіт”, „Верховинці”, „Гуцулка”, „Вітер”, „Повзунець”, „Молитва”, під звуки мелодії „Владико не ба і землі”, а згадані бандуристи, Оля Ходола і Микола Дайчаківський, пісні „Виростеш ти сину” Василя Симоненка, „Горлиця” і народну пісню „Та вже третій вечір”, а солістка-сопрано М. Корольська-Мусячук три пісні: „На верхах”, лірика О. Луцького, „Тай- (Закінчення на стор. 4)

ДО ТОРОНТО ПРИЇХАЛИ ВТІКАЧІ З ПОЛЬЩІ

Перша група втікачів з Польщі на льотвищі в Торонто з членами Української Іміграційної Служби.

Торонто. — Широко почитний щоденник „Глоб енд Мейл” подав з датою понеділка, 29-го жовтня н.р. догду та вичерпну інформацію пера Віктора Малиарика про приїзд сюди першої групи найновіших молодих українських втікачів з Польщі, що, як відомо, в липні н.р. в числі 119 утекли під опіку австрійського уряду, буду-

чи на прощі з Польщі до Риму.

В четвер увечері, 25-го жовтня н.р., перша група з 30-ти молодих дівчат і хлопців прилетіла на міжнародне льотвище в Торонто і там привітали їх члени Української Іміграційної служби Канади, численні українські студенти та члени молодечих організацій тепло квітами та широкою гостинністю. У середу, 31-го жовтня приїхала теж друга група в числі 19 осіб. Для усіх приїжджів були вже приготовані квартири в приватних українських домах, а члени Іміграційної Служби допомогли їм чергового дня виконати усі потрібні документи.

В суботу, 27-го жовтня, відбулася зустріч новоприбулих з українською грома-

ДЕНЬ ВЕТЕРАНА

З уваги на свято День Ветерана, яке припадає на неділю, 11-го листопада, у понеділок, 12-го листопада, Головна Канцелярія УНСО юзу і В-во „Свобода” будуть закриті. Перше число „Свободи” в наступному тижні друкуватиметься у вівторок з датою середи, 13-го листопада. — Ред.

СВОБОДА
Український щоденник
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-42) ISSN 0274-6964 is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
U.N.A. members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перемога Регена — перемога здорового глузду

Нова, «лявинна» перемога Рональда Регена у президентських виборах 6-го листопада 1984 року стала доказом, що правильними були передбачування професійних та газетних і приватних опитів, які всі одностайно заповідали вигру Регена і прогору Волтера Мондейла. Виявилося, що зайвим був острах, що повториться несподіванка з виборів у 1948 році, коли після смерті Ф.Д. Рузвельта всі передбачували перемогу ньюйоркського губернатора Томаса Дюї, а виграв Гаррі Труман. Ще два дні перед теперішніми виборами Реген заявив: «В одному погоджується з п. Мондейлом: не опити голосують, а люди голосують». І американські люди виявили здоровий інстинкт і здоровий розум. Вони дали мандат Регенові на дальші чотири роки і він запевнив, що «тепер починається нове» — дальша поправа, яку він започаткував чотири роки тому.

На тему виборів із 6-го листопада ц.р. вже появилися і ще появляться десятки, сотні і тисячі коментарів в американській та міжнародній пресі. Будуть аналізувати всі пречисленні подорожі з різних аспектів, але всі будуть погоджуватися, що ці останні вибори — надзвичайно знаменні, які своїм значенням куди переростають питання зміни осіб у Білому Домі. Разом із проголошенням вислідів голосування в окремих стейтах — телевізійні заповідачі передавали і коментарі запрошуваних різних видатних осіб. Між іншими, на каналі «7» передали розмову з Барбарою Волтерс, що зробила собі вже міжнародне ім'я, як політичний аналітик і телевізійна коментаторка. На запит, у чому вона бачить найбільшу причину програти Демократичної партії, яка чейже має куди-куди більше зареєстрованих членів, як Республіканська партія і відома, як «партія народу», Барбара Волтерс у делікатній формі, але з недвозначним змістом вказала на три причини нещастя Демократичної партії і її кандидата Волтера Мондейла: 1) вибір на демократичного віцепрезидента Джералдіна Ферраро, 2) кандидатуру на муринського провідника Джессі Джексона, який, програвши на партійній конвенції пропагував (і шкодив) Волтера Мондейла і 3) проголошення Мондейлом, що він підвищить податки, щоб зрівноважити державний бюджет. Вибір Джералдіна Ферраро, як демократичної кандидатури на віцепрезидента, цього назвав «історичним» і вона сама вважає, що її кандидатура започаткувала нову еру повної рівності американських жінок з мужчинами у змаганні до всіх без винятку державних становищ. Насправді, — вона, як ясно виходило з заяви Барбари Волтерс, — своєю особою не допомогла а пошкодила Волтерові Мондейлові і всій Демократичній партії, бо її інтелектуальний рівень і державницька підготовка ніяк не рівноважили вартість республіканського віцепрезидента Джорджа Буша, високої класи міжнародного дипломата. Знову ж чорний проповідник Джессі Джексона, який раптом перекинувся шукати політичної кар'єри на найвищому рівні, компромітував Демократичну партію своїми авантюристичними подорожами до Сирії й Куби та відстрашував від Демократичної партії виборців, наляканих перспективою, що колись якийсь Джексон може дійсно засісти у Білому Домі. Цим пояснюють, що один із телевізійних коментаторів висловив острах, що Демократичну партію будуть утворювати з «партією чорних і кольорових», а Республіканську партію називатимуть «партією білих». Правду казали теж ті запитували в процесі опитів громадяни які відповіли: «Хто захоче голосувати на кандидата, який заповідає, що підвищить прибутковий податок?»

Тому значення останніх виборів не у тому, що Рональд Реген залишився у Білому Домі та що Волтер Мондейл не дістав доступу туди, а в тому, що під знаком запиту опинилася велика — найбільша в Америці — Демократична партія, яка ввесь час свого існування спиралася на середній верстві народу. Вона втратила ту середню верству, яка заявила за Регеном. Програв теж провід робітничих спілок, який грубі мільйони вклав в агітацію за Мондейлом: центр робітничого організованого руху, який є стейт Мішиген з своїм автомобільним промислом, заявився за Регеном, а не Мондейлом, так само, як 45 відсотків жінок заявили за Регеном, відкинувши принцип феміністок, щоби вбачати в демократичній кандидатурі на віцепрезидента символ статевої рівності.

Програв ньюйоркський губернатор Маріо Квомо, який переконав був В. Мондейла, щоб взяв на свою заступницю Джералдіна Ферраро, та який був головою демократичного виборчого комітету на стейт Нью Йорк. Місто Нью Йорк із масивом життів і чорних дало більшість Мондейлові, але стейт Нью Йорку заявився за Регеном. Тут теж переміг здоровий інстинкт: жиди в масі голосували проти Регена за його становище в справі молитов у школах, зате католики в масі голосували за Регеном, хоч він протестант. Перебіг кампанії не був надто світлий, але вибори були масові і ентузіастичні.

Дня 15-го вересня 1954 року народилася «Веселка» від батька Українського Народного Союзу матері, «Свободи». Поки вона появлялася, надрукувала «Свобода» низку статей про користь і потребу журналу для дітей на нових переселеннях. «Веселка» була призначена стати поперше журналом родинним, але одночасно служила лектурою, що доповняла шкільні підручники. Більше, як 20 років тому Шкільна Рада при УККА доручила рідним школам вживати «Веселку» під час навчання. І по сьогодні для кожної рідної школи «Веселка» є багатющим джерелом матеріалів для учнівських виступів. В цілому йшлося про збереження української мови та про ідеї, які «Веселка» мала ввести в християнське, моральне, національно-громадське та загальнолюдське виховання молодого покоління: виховуючи його одночасно на добрих громадян держави, яка прийняла його до себе.

На щастя, вже з рідного краю та з табірів у Німеччині прибула до нового світу громада авторів (письменників, ілюстраторів, редакторів і под.) і готовили прикрасити її своїм талантом та талантом молоді змін, щоб дати їй свою найкращу мистецьку продукцію.

Коли ж план видання був уже готовий і треба було тільки схвалення Конвенції Союзу, скоїлося щось турботне: Конвенція схвалила, робили голодівки, писали листи до наших конгресменів, сенаторів, до Президента, до різних міжнародних інституцій, одним словом — миттєво скорі і інтенсивно реагували на переслідування наших рідних в Україні, чия навіть у цілому СССР. Багато чого сталося в міжчасі, ми дещо змінилися, почали бути більше критичними, чим може навіть байдужими. Прибули сюди деякі із тих, в обороні яких ми тоді протестували і часом зближалося, а часом віддалялося, як ми цього сподівалися. Ми забули, однак, одну найважливішу справу: якщо КГБ рішуче пускає когось із своїх жертв, воно добре планувало кого вислати і чого можна було від них сподіватися. В розмові з генералом Григоренком та Валентином Морозом я їм сказав, що «опіка» КГБ хоча й випустила на Захід, ще над ними не скінчилася, бо кожний з них має напевно свого «ангела-охоронителя», який добре думає, що можна «встрюгнути українців», щоб вони мали чим займатися... Вони обидва зовсім погодилися з моєю інтерпретацією.

Маючи це на увазі, з перспективи часу ми повинні дещо інакше дивитися на різні ідеологічні, політичні і тим подібні розходження між нами і тими, що до нас прибули. Може дещо запізно, але ліпше пізно, як ніколи. Усі вони були і є

Михайло Маморський

„ТЯЖКА СПАДЩИНА“

(До 30-ліття журналу „Веселка“)

ла план, але спротивилася проєктові союзового Уряду щоб місячну передплату піднести на 10 центів. Члени Конвенції заявили, що не буде великий „тягар“. Стало на тому, що кожний читач „Свободи“ міг пожертвувати на журнал „добровільну доплату до передплати“. Чи справді було тяжко піднести місячну передплату „Свободи“ з додатком „Веселки“ ще на 10 центів, хоч батьки і громада все ще змагалися на зміцнення свого матеріального стану? Чи може, союзова преса не провела як слід відповідної реклами в громад? Чи були ще інші причини, що стали уперекрив виданням проєкту Головного Уряду УНС?

Нам здається, що причиною того неузгодження було те, як хтось назвав „тяжкою спадщиною“. Наш нарід, довгі віки, перебуваючи в неволі, не мав повного розуміння для друкованого слова. А коли воно пробуджувалося, то з одної сторони гнобила його наша власна неграмотність на низах, а з другої — царське кріпачество, польсько-австрійська панщина, післяпанищизинні умовини, арешти більшовицька система, що не допускала в народ ніякої української думки. Із цього „тяжкою

спадщиною“ в душі прибували до Америки-Канади перші наші заробітчани з рідного краю, а за ними і післявоєнна еміграція. Безперечно що „спадщину“ стали поборювати, поширювали свідомість вільної думки у вільному краю без цензур і перешкод, але те, що залягло в серці так легко не давалося усунути. „Тяжка спадщина“ в нашій громаді так нагорі, як і внизу, ніколи не дозволяла друкованому слову діяти до такої пошани, необхідності і користності, як це було у щасливих народів.

У Західній Україні почали виходити журнали, призначені для дітей: „Дзвінок“, „Світ дитини“, „Дзвіночок“, „Наш приятель“, де друкувалися або передруковувалися чудові зразки казок Івана Франка та Лесі Українки. Але в цілому ці журнали не задовольняли нікого з літературознавців, що були тоді в нас. Тож не дивно, що в одній листі до знайомого Василь Корольов-Старий називав „чорним гріхом“ тодішні журнали для дітей, де він не бачив соборної мови, зате всіюди натрапляв на неспелогічні матеріали, а часто й аморальні. Він писав: „Я все уважав вихову дітей за найвищу найшляхетнішу мету. І все журився, що за справу дитячої літератури беруться люди, що не мають розгляду, або ті, хто роблять з цього гешефт...“

Лесь Українка, хоч була співробітницею львівського „Дзвінка“, писала делікатно в одній листі, що жаліс, що „Дзвінок“ не краший. На оборону ми б хотіли сказати, що це були тільки початки і перші видачі разом із співробітниками мали добру волю зробити все якнайкраще, хоч багато речей вони просто не знали. Творилася дитяча література, та не була в нас розпрацьована її теорія. Це також впливало на її позицію в громаді.

„Тяжка спадщина“ занепадала і виховної мети, якій служать дитяча література, передавалася і на нашу поведінку. Чи й сьогодні немає в нас людей, що легковажно ставляться до літературних творів для дітей, уважаючи їх за забавку з „віршиків“ і „повісток“ і зрівнюючи із зльками? Чи вони знають, що в інших народів є Андерсен, Вайлд, Жюль Верн, Дефо, Кіплінг, Лягерлеф, Марк Твен та інші „дитячі письменники“, що їх шанують на рівні з письменниками для дорослих.

Першим журналом для дітей після Другої світової війни був „Мій приятель“ у Канаді. Він по кількох роках загинув від тої самої „тяжкої спадщини“, яку при-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Я. Хамуляк

ЩО СТАЛОСЯ З НАМИ?

нашими братами, нашими людьми і такими залишаються. Ми, мабуть, дали себе зловити на вудку КГБ.

Нині на наших очах советські шовіністи винищують наших українських патріотів: замордували Тихого, Марченка, Литвина, Горбова, щоб згадати тільки кілька імен... Мабуть не буде жадною сенсацією, якщо завтра до тих імен, причислять інші... Значить, мурдунняти тих людей в нас стане нормальним явищем. Того саме хоче КГБ. Уже американський Уряд протестує, але не ми українці. Тут хакливо небезпечна ситуація. Ми маємо свої „причини“, нам же хтось пробував доказувати про „блудний шлях“ (?) гелісінських рухів, ми не маємо довіри до ідеологічних залогів тих чи інших патріотів в Україні, одним словом ми не готові за них вставитися, пробувати їх рятувати... Нам мордусь Москва наших братів і сестер, українську патріотичну інтелігенцію, а ми сприймаємо те начебто байдуже... Що сталося з нами?

Найвищий час нам забути про атеїзм, соціалізм і тим подібні цілі, які ми приписуємо прибулим з України, а дивитися на них як на наших братів, наших рідних, яких Кремль хоче знищити. Якщо ми не зрушимося і не почнемо діяти,

ми віддамо наших людей на поталу советському режиму.

Де лиш є в світі советські амбасди, посольства, консуляти чи інші їхні офіційні представництва і на тих територіях живуть люди українського походження, там ми мусимо негайно почати різними можливими способами протестувати проти мурдунняти українців російськими шовіністами. І ця акція повинна тривати постійно, а щонайменше один місяць в році. Нам не кінечно організувати масові маніфестації, а три чи чотири особи, повинні б щоденно „дижувати“ перед зазначеними советськими офіційними представництвами. Невелика група осіб може дати собі раду із різними хуліганіями, яких на них можуть наслати советські шовіністи. Вони здібні на все!

Такі маніфестації можуть робити і молодші і старші віком люди, важливо, щоб ми стали всі як один в обороні наших рідних в Україні. Різні апели до конгресменів, сенаторів, Президента можемо вислати і далі, але ми повинні попрабувати інформувати громадян країн нашого поселення про властиву природу советської влади при допомозі добре спрарованих клівів, лозунгів, фактів. Якщо б до нас долучилися ще й литов-

ці, естонці, лотиші, включно з поляками, яких також вже совети винищують, вбиваючи тим разом священника Католицької Церкви. Але перед у тих акціях повинні б вести такі українці.

Як практично це почати? Треба похилити окремі комітети по всіх місцевостях, де живуть наші люди... Ті місцеві комітети повинні допомагати центральному комітету, який діятиме на терені Нью Йорку і Вашингтону, якщо мова про ЗСА, а в Канаді в Оттаві, Торонто й інших, в Європі знову в Бонні, Парижі, Мадриді, Римі, Лондоні і т.д. У всіх зазначених місцевостях є наші люди, є теж советські офіційні представництва.

Може це звучить надто оптимістично і фантастично? Але ця акція є в рамках реальності. Такої жертви з нашого боку мають право вимагати наші рідні брати і сестри в Україні.

Чи це допоможе? Думаю, що так. Ми повинні подавати імена тих, які вже не живуть, але пригадувати імена і тих, що сьогодні живуть, але завтра можуть, мовляв, теж „покінути зі собою“, чи „вмерти в часі операції“. Є тисячі можливостей фабрикувати обставини, чия причини смерті. А совети — майстри в тому.

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про розпачливий крок

Коли пишемо ці рядки, на малому скверку біля Об'єднаних Націй в Нью Йорку сидить самотньо одна українська людина, яка супереч всьому взялася до розпачливого і безнадійного діла — своєю голодівою звернути увагу на те, що діється тепер в Україні і на винищення останніх із тих, які не піддаються советському тиску та стоять стійко на постах оборони прав української людини в СССР.

Трох із них померло в останньому часі, двох інших тепер перед зарезкою дальшого пресиду і дальшого загинання у тюрмі.

Що може зробити одна людина проти цілої божественної системи советського уряду? Що може зробити одна людина на повних інших сенсаций вільних величчю Нью Йорку, де лише кров, вогонь і смерть викликають зацікавлення і дискусії на першій сторінці преси чи телевізійної новинки?

Не один з нас ставить собі те питання і немає на нього позитивної відповіді. Але... що робимо ми, як вільна українська спільнота в ЗСА, в обличчя тих останніх подій в Україні, тих невинних смертей, тих невинних пресидів?

Ми будемо з цілою енергією та завзяттям взаємно себе поборювати, будемо хвалитися тим, що хтось вважає нас меншими від себе патріотами, чи що хтось закинув нам неправду, образив необачним висловом або не привітав на вулиці. Але доля наших кровних братів, тих, що не лише говорять про це, що „душу тіло ми положим“, а справді віддають душу та

однієї людини

тіло стала нам така байдужа, як минулорічний сніг. Не раз застановалялося, яка тому причина: чи це віддала, що діалог нас від материка, чи доброту чи розчарування одиниць, чи прямо кам'яна байдужість і тільки байдужість? Це однак, не змінє ніяк існуючого стану в нашій громаді, не змінє факту, що всі заклади за допомогою для них у нашій громаді залишаються тепер без відгуку.

Чи можна, отже, дивуватися, що пригладжують наші байдужості, одна із дужих нечесних осіб, людина, якій усі ті недавно померші правозахисники і тепер задержані на дальші роки в тюрмі були не лише прізвищами, а дійсними друзями-українцями рішуче на найбільше розпачливий та безнадійний крок публічної голодівки?

Однак навіть це не потрясло совістю нашої громади. Бож чи не... вигідно після смачного обіду у теплу застатку свої хати критикувати неологізм того вичку, погано вибраного часу, брех зацікавлення чужинського світу, недоцільності такої самопосягати.

Коли пишемо ці рядки Павло Стокемелний — самотня людина, одержима бажанням „допомогти своїм друзям, сидить одинцем на холодному скверку біля Об'єднаних Націй. А тих, хто прийшов і подав йому руку, тих хто сказав йому „ми з вами“, тих хто стався в той чи інший спосіб допомогти — неймовірно мало...

Q—KA

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Вечір на пошану Марка Вовчка

в Дітройті

Стоп'ятдесяти роковини з дня народження Марка Вовчка (1834-1907) відмітив Культурно — Громадський клуб у Дітройті ввечері, програму якого вивопив реферат Марії Гарасевич з її творів. Рік 1857, на літературному й суспільному полі Європи, несподівано й триюфально з'явилася невелика книжка — „Збірка народних оповідань Марка Вовчка“. Цією штапою почала Марія Гарасевич свою широку студію про нашу письменницю, доля і творчість якої пов'язані своєю окремішністю — становлять виняткове явище в українській літературі. Народжена в глибині Росії, як Марія Вілінська, одружившись із О. Марковичем прибула на Україну і відразу поринає в глибини і суті пануючих там обставин. Будучи людиною глибоко-чутливою та вразливою на терпіння народу, серед якого вона опинилася, М. Вовчок поставила в

усіх своїх прозових творах в центр покривлену, поневолену людину, в першу чергу жінку, на долю якої припала найбільша кривда — покінити ділячки чи матері кріпачки. Драматична напрута в її творах хвилює аж до болю. Уживаючи розповіді першої особи, її вдається викликати почуття безпосередності та глибокої передачі біль людської душі в стражданнях. Такий настроєвий клімат її творів викликає не лише співчуття, але в першій мірі гнів та бунт проти поневолення людини людиною. Під цим оглядом Марко Вовчок стає побіч Тараса Шевченка, якому її творчість була добре відома і якою він захоплювався. Приклинком її таланту був також Пантелеймон Куліш. Російська література критика поставила до неї теж прихильно, в чому не пощастило іншим тогочасним українським письменникам.

(Закінчення на стор. 4)

Лев Яцкевич

„КУТОК УКРАЇНИ“ НА НЬЮЙОРСЬКОМУ ДАВНТАВНІ

У 1911 році бельгійському адвокату, письменникові, та бджолярів вручено нагороду Нобеля за книжку „Синій птах“, герої якої подорожують крізь нереальні країни минулого та майбутнього.

У 1910 році герой та автор книжки „Історія моєї Сурми“ Мирон Сурмач відбув свою одиноку, найдовшу подорож з реальною, але Богом і людьми забутою Галичиною до просяваної фантастичними легендами про свободу та можливість швидкого збагачення — Америки.

Невідомо — чи символічна статуя „Свободи“, славного французького скульптора Ф.А. Бартольді, при вході до ньюйоркської гавані, звернула увагу на 17-літнього юнака з мрійливими очима, задивленого в обрис хмарочосів Нью Йорку. Але, мабуть цей юнак не звернув уваги на те, що в підніжжі тієї статуї був вирізьблений чудовий сонет американської поетеси Емми Лазарус про таких самих емігрантів, як він, змучених та вбогих, що прагнуть віднайти свободним повітрям...

Але навіть, якщо б молодий Мирон Сурмач мав змогу прочитати той сонет, він не зрозумів би з нього ні одного слова, бо він так, як і подавляюча більшість українських емігрантів, приїхав до Америки без знання англійської мови. Зате він привіз із собою знання української мови (в мові й писмі), вроджену інтелігенцію та незгугнувану снагу, які стали рушіями його долі, та успіхів життя у Новому Світі.

Ця доля спрямувала його наперед до Вілкс-Беррі, в Пенсильванії, звідти, по трирічній праці у фабрик, переїхав до Нью Йорку, де він включився в громадське життя та почав продумувати над можливістю відкриття української книгарні, що стала мрією його життя. Ця мрія стала дійсністю щойно в 1918 році, до речі, в тому самому році, коли Галичина скинула зі себе 600-річне ярмо та

проголосила себе паном своєї землі.

Свою книгарню він назвав „Сурма“, яка по довгих мандрівках причалила напостійно на 7-й вулиці Схід, під ч. II, де приміщується досьогодні. Це розташування книгарні в серці української ділянки, ньюйоркському давнтавні, навпроти церкви св. Юра, виявилось дуже щасливим потягненням, вона бо в дуже короткому часі поширилася з книгарні на крамницю українських мистецьких виробів, кулінарних товарів, (пов'язаних з Різдом та Великоднем), врешті на клуб та інформаційне бюро, чи пак неофіційну українську централю.

Шкода, що Мирон Сурмач не продавив книги своїх промісних видівідувачів, між якими ми натрапили б на прізвища О. Кошиця, В. Авраменка, М. Гайворонського, д-ра В. Галана, д-ра Л. Мишуту, Соломію Крушельницької, О. Архипенка, д-ра А. Рудницького, Марії Сокол, М. Голіньського та багато, багато інших.

Кожний з них одержував від власника „Сурми“ не тільки привітне слово, але й добру пораду, а часто-густо й матеріальну допомогу. Але найбільше серця та розуміння він виявляв для діячів української культури та представників богемі, для яких він був не тільки щирим приятелем, але у багатьох випадках патроном та месенатом.

Кінець Другої світової війни був позначений приїздом до ЗСА І-ї української політичної еміграції, яку творили здібніші інтелігенти. З їх поширом, збільшався запотребування на українське друковане слово та культурно-освітню працю.

Про те все описує М. Сурмач (якому в січні 1985 року сповнилося 92 роки життя) у своїй книжці, що її він скромно називав спогади книгара. В дійсності — це перша історія української еміграції на Сході Америки, яку читається, як сенсацийну повість, як то кажуть — одним подихом.

Хто тієї книжки досі не читав, може її замовити безпосередньо у автора: Мирон Сурмач 169 W. Saddle River N.J. 07468. Його книжка не тільки цікаво написана, але й чудово видана, з майстерними ілюстраціями та мистецькими заставками його дочка Ярослава, на добром папері та в твердому переплеті, її ціна, з переслікою, тільки 12.70 дол. Ті, що замовляють її, безпосередньо у автора, можуть одержати на бажання його автограф.

З неї довідатися читач не тільки про перші кроки та життя-буття старої еміграції, але теж про перший звукозапис українських пісень і танкової музики на платівках, які видав та розповсюдив підприємчий М. Сурмач.

Крім продажу українського друкованого слова, він був теж непересвершеним пропагатором української культури не тільки серед української еміграції, але й серед англосаксонського світу. Його заслугою слід вважати між іншим, те, що, платуючи, що їх він видав, включили до свого музичного відділу Конгресова Бібліотека та Смитсонський Інститут у Вашингтоні.

Читаючи цю унікальну книгу спогадів, овияну гарною любов'ю до української книжки, яка досі надарено ступає до зачинених дверей розбагатілих українських емігрантів, щоб найти читача, робиться соромно, що людина без формальної освіти та великих титулів перевершила у багатьох випадках нову еміграцію своїм розумінням ваги українського друкованого слова. І якщо українська еміграція захвала досі, хоч би частково, свою національну свідомість у Новому Світі — то це у великій мірі заслуга сеньйора української старої еміграції у ЗСА, Мирона Сурмача.

І тому слід нам лиш подивляти що недержимому людину, яка серед бурхливого асиміляційного моря зуміла створити в столиці модерного Вавилону, на ньюйоркському давнтавні — куток України, де можна купити і мед і кутю і припис, як пекти медівник і платівку і вишивану сорочку і бандуру та найбільш успішну зброю проти національного загину в Новому Світі — українську книжку.

Цей чарівний „куток України“ має назву „Surma Book and Music Co.“. Якщо ви колись приїдете до Нью Йорку наснажити свою душу шедеврами світового мистецтва в Метрополітанському чи Гугенгаймському музеях, не забудьте також відвідати Український Музей та, обов'язково, завітуйте до „чарівного кутка“ України Мирона Сурмача. Там привітають вас ліричні тони української пісні, там можете купити зразки українського народного мистецтва, казку для дітей і книжку для старших, а також оглянути своєрідну книгарню-музей. В цьому музеї зберігається

(Закінчення на стор. 4)

В українській пресі часто можна зустріти одні думки поета Максима Рильського:

*Хто не знає свого минулого
Той не вартий свого май-
бутнього.
Хто не шанує вихідних
людей,
Свого народу, той сам не
годин пошани*

(Слово „годин” в останньому рядку слід розуміти „гідний”)

Ці слова мимоволі прийшли на галку в часі бенкету, який відбувся в неділю, 14-го жовтня ц. р. в Баффало, з нагоди Свята Зброї, бож зазначена імпреза нагадала нам, учасникам, і наше історичне минуле, і наших вихідних людей. Святом Зброї були відзначені такі події: 70-ті роковини вимаршу „у кривавий тан” Українських Січових Стрільців (1914); 40-річчя створення Української Головної Визвольної Ради (1944); 40-річчя бою Першої Української Дивізії УНА під Бродами (1944); 75-річчя з дня народження і 25-річчя з дня смерті провідника ОУН Степана Бандери (1909-1959). До речі, роковини смерті Степана Бандери припадали на наступний день, 15-го жовтня.

Складлося так, що неділя.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УНСОЮЗУ!

Свято Зброї в Баффало

коли відбулося Свято Зброї, співпала зі святом Покрови Пречистої Діви Марії, що стало для українського народу святом українського війська — святом Зброї.

Цьогорічне Свято Зброї в Баффало влаштували спільно три комбатантські організації, а саме: Т-во б. Вояків УПА ім. ген. Тараса Чупринки; Братство б. Вояків Першої Дивізії УНА, 23-тя Станція Українсько-Американських Ветеранів ім. Володимира Голінського. Підготовкою свята зайнявся спеціальний створений для цього 19-членний комітет, який очолює голова Ігор Чмола.

З нагоди Свята Зброї відслужено в каплиці Матері Божої Св. Літургію в пам'яті українського народу, а після Панахиди за спокій душ борців, що впади за волю України. Під час Богослуження співали церковний хор під управління Михайла Проценка. Богослуження вішарив о. д-р Павло Івахів і він взяв участь в представництві місцевих товариств і організацій в більшості з програм.

Бенкет, що відбувся в пошодуєвих годинах в Українському Домі „Дніпро”, відкрив голова Комітету Ігор Чмола, який звернувся на тяглість визвольної боротьби українського

народу в новіших часах, започаткованої Українськими Січовими Стрільцями, і на давню традицію в Україні Свята Покрови, яке стало святом української зброї. Відкривши бенкет, далі йшло ведення голова передав майстрові церемонії Василеві Шарванові. Салют подягним віддав сурмою Михайло Петришин. Бенкет почав і закінчив молитвою, яку провели: о. д-р Павло Івахів (напочатку), о. Іван Мак (вкінці).

Доповіль виступили запрошені на це свято гості з Літвойти, старшина УПА, д-р Богдан Крук-Мельбоді. Мабуть, через неспівформованість про те, який характер надало Святу зброї в Баффало, доповідь зосередилася тільки на українському революційному руху ОУН і боротьбі УПА та на постаті Степана Бандери, не зважаючи на уваги на Українських Січових Стрільців і їхню участь у „кривавому тані” під час Першої світової війни, на Першій дивізії УНА і її героїчній бою під Бродами. Тим самим в доповіді повністю не відтеркалено задуму Міжкомбатантського комітету, який Святом Зброї бажав відзначити всі вищезгадані роковини.

Задум Комітету натомість вірно передав мис-

тець Мар'ян Борачок відповідним оформленням залу. Підкреслюємо, зал, бо частину символічної декорації мистець помістив на сцені, де проходила мистецька частина святкування, а частину — на залі, на головній стіні, при якій знаходився головний стіл і де відбулася офіційна частина бенкету. Про характер свята чітко промовляла програмка, особливо її заголовок сторінки, яку оформив В. Шарван.

При головному столі зайняли місця: духовні особи — о. д-р Павло Івахів, о. Іван Мак, о. Олександр Богун Кенес; представники Відділу УККА — Даша Прішак, голова; Теодор Лехман; представники Відділу УАК — Р — Леонід Царик, голова, д-р Семен Дорошак; деякі представники інших місцевих товариств і організацій та деякі члени Міжкомбатантського комітету, а саме: І. Чмола, голова, Василь Шарван, майстер церемонії, з дружиною Марією; Ярослав Борачок від 49-го Відділу Союзу Українок; Мар'ян Борачок, голова АДУК; інж. Богдан Мороз, голова ОУВФ; Андрій Городецький, Омелян Кульчицький, Миколай Маланяк, Любомир Головатий, Юліан Котопський з дружиною Анною, Іван Горбачук, Михайло Гнатів.

За головним столом зайняв місце і доповідач д-р Богдан Крук з дружиною Миколою. Інші представники товариств і організацій засіли за іншими спеціально призначеними для них столами. Ось протоієрей Богдан Сеніш, настоятель української православної церкви, не міг взяти участі у бенкеті, бо в тому літ брав участь у соборі УПЦ.

У мистецьку частину Свята Зброї ввійшли: виступ хору ОЖОЧСУ „Мрія”, диригент Наталя Процьків-Бабичка; декламація Оксани Луковської і виступ квартету „Галичанки”, що його творять чотири сестри: Христина Мороз, Оля Циганка, Наталка Крупа, Оксана Луковська. Квартет проспівав дві пісні при фортепіановому супроводі Івана Доценка. Квартетом керує Христина Мороз.

Бенкет закінчено українським національним гімном, що його проспівали усі присутні. Учасників свята було багато, біля 300 осіб. Простора зала „Дніпро” була заповнена.

Михайло Лоза

Всюди, куди б ви не зайшли поміж нашими українськими громадами, зустрінете там добрі рідні серця, жертвенні, співчутливі, приязнелські душі. А до того часто в тих зустрічах виявляються те, що люди інакше ніж загаль, які відзначають тим, що мають вищі думки та своїми ділами перевищують інших і доказують щось питоменного, відмінного. Так сказати б, люди вищого способу думання і діл. Маючи нагоду відвідувати Канаду й Америку, багато, дуже багато таких осіб прийшлося мені зустрічати, з ними розмовляти й бачити їхній спосіб думання про різні потреби в нашому суспільстві. Для прикладу хочу поділитися думками, які проявлялися у розмові з одною людиною, що має свої питомі думки про справи нашого суспільного життя, що має свою ясну філософію і згідно з нею виконує свої діла для нашого народу.

Панство Бойчук — це виступити великого готелю Голдін Іни в Нью-Джерсі. В колах наших українських громад Микола Бойчук, відомий своїми частими жертвами на різні релігійні й національні цілі, чи то тут, в Америці, чи то в Німеччині, в Римі, в Бразилії, Щедрий свого серця і жертвенний він відомий як людина, що вмів розділити частину свого маєтку на добрі цілі. Не згадуючи всіх інших жертв, — а їх багато, — хочу зазначити, що М. Бойчук зі своїх прибутків оплачує стипендії для 30-ох студентів у Бразилії, передаючи річно від 200 до 300 доларів для оплати за кожного, крім поштових датків для самих студентів на їхні приватні потреби, оплачуючи поштові з одягом для кожного з них.

З ласки Анни Кравчук і Ольги Заремби мав я нагоду відвідати того великого добродія українських студентів у Бразилії. Під час розмови почув я від нього деякі гарні й глибокі думки, що їх хочу тут передати для читачів.

Панство Бойчуки звертають головну свою увагу на найбільш виступаючих наших поселенців, головню в Бразилії, допомагаючи їм у студіях, бо, як висловився п. Микола, для тих бідних студентів не прийде до допомоги чужі, не свої люди або ті, що самі живуть убого. „Коли ж Бог поблагословив мене багатством, — сказав п. Бойчук, — то почувалося, що моїм обов'язком є до-

Гарний приклад родини Бойчуків

помогти тим, що матеріально терплять нестачі. Для них не дасть рятунку якийсь чужинець... але такі ми єдині можемо частинно улегшити їхні терпіння й допомогти, головню убогим дітям, піти в школу й збільшити свою освіту. Я матеріально забезпечений: для своїх потреб маю достатньо, та я сам всього не буду потребувати. Навряд чи діти мої потребуватимуть все це, бо закінчивши освіту, вони у Америці так добре собі можуть доробитися. А там ті бідні діти потребують. Вони не можуть доробитися. Чому б їм не подати допоміжної руки? Не було б гарно з мого боку збагачувати чужих, що може й менше потребують, але лише збагачуватися самому. Часто придбають люди маєток, щоб потім залишити його для чужих, а то й для тих, що нищать наші рідні землі, бо не раз спадщина наших людей вже пішла в воро. І руки. Чому ж тоді не допомогти нашим рідним, що так потребують? Якщо ми, українці, не прийдемо їм з щедрою допомогою, то хто прийде?

Микола Бойчук висловив свою думку, що часто наші люди люблять витратити свої гроші на різні цілі, майже й не потрібні, або й менше потрібні. А для бідного нашого народу, що справді терпить крайні потреби, то нема. Або часто воно стається так, що для тих, які вже мають великі фонди й великі вклади грошей, це й відкладається львину частину, а для убогого народу — хіба окурюшки. Так убогі наші студенти багато більше потребують ніж власники гемблєрських забудовань чи їм подібні. „Я почувалося до національного обов'язку допомогти українській

дитині, хоч, може, й вона того не вимагає, але тільки покійно просить”, — сказав п. Микола.

Панство Бойчуки спонсують 30 потребуючих студентів через Організацію Союзу Українок Америки, а саме: через лінійку референтури Стипендійної Акції США, що її очолює тепер Анна Кравчук, яка з іншими членами комісії надзвичайно жертвенно та безкорисно працюють для нашої шкільної молоді в Бразилії.

М. Бойчук спонсорує різних учнів, але найбільше з них — це дівчата-учениці. Щодо них він має свою філософію. Вони, як каже він, пізніше в родині будуть мати найкращий вплив на дітей. Від них, як майбутніх матерів, залежить, чи діти будуть триматися свого, своєлюбити, по-українськи гово-

рити. Але в останньому часі він також зацікавився спонсорством семінарів, бо вони в майбутньому в особливий спосіб призначені виконувати надзвичайно важливу місію у нашому народі. Без духовенства, до якого пригортаються семінаристи, не можемо думати про духовний зріст народу. Їхня майбутня духовна й культурна праця для народу справді велика.

Разом з цими кількома словами, додучиши призначення і подяку, в імені нашої студентської молоді в Бразилії, висловлюю свій подив до людини й до праці цього нашого великого добродія Миколи Бойчука. Його спосіб думання і діяння насправді патріотичні, бо якраз так він виявляє чиним любов до свого народу й розумну чинну журбу про його краще завтра.

Отець Т. Залуцький,
ЧСВВ

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 7-го листопада 1984 р., відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча Дружина, Мама і Баба

бл. п.
НАДІЯ КРІЛЬ
з дому ВИЧКОВА
народжена 1-го серпня 1924 р. у Києві.

ПАНАХИДА — у п'ятницю, 9-го листопада 1984 р., о год. 7:30 веч. в пох. заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Нью-Йорку.

ПОХОРОН — в суботу, 10-го листопада 1984 р., о год. 9:30 рано до церкви св. Юра, а після на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
син — ЯРОСПАВ з дружиною АННОЮ і дітьми
АНДРЕЙ і ЛЯРИСА
дочка — ЛЮБА з мужем ЗАМАР
дочка — ДАРКА
теща — АННА в Польщі
швагерка — ОСИПА і Родиною

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 7-го листопада 1984 р. відійшла у Вічність, проживши 92 роки наша Найдорожча Мама, Баба, Прабаба, Теща, Сестра і Тета

бл. п.
ЮЛІЯ з МАКУХІВ
НАЛИВАЙКО

ПАРАСТАС — в п'ятницю, 9-го листопада 1984 р., о год. 7:30 веч. в пох. заведенні Гайнс Рінальді, при 11800 New Hampshire Ave., Silver Spring, M.d.
ПОХОРОН — в суботу, 10-го листопада 1984 р., о год. 9-й ранку з того ж пох. заведення на Український Національний Меморіальний цвинтар при 4111 Пенсильвенія Авеню у Вашингтоні, Д.К.

У глибокому смутку:

дочка — БОГДАННА ГЕЛЕТА з мужем ЯРОСПАВОМ
син — МИРОН ПЕТРУСИК
внуки — ІРЕНА ЕЛІНІЧ з мужем і дітьми, АНДРІЙ, ПЕТРУСИК
сестра — МАРІЯ СТАСЮК з Родиною
Ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі
Просимо надати Покійну у своїх молитвах

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в неділю, 28-го жовтня 1984 р. відійшла від нас у Вічність, в Австралії наша Дорога — Невіджалувана Мама, Бабуля і Прабабуля

СОФІЯ НАЛУКОВА
з роду КІНАХ

довголітня учителька в Україні, бувала учителька Рідної Школи у Філадельфії

Залишені в жалобі:

дочка — ОЛЕКСАНДРА Н. СТАДНИЧЕНКО з чоловіком ЛЕВОМ — Філадельфії
син — ТЕОДОЗІЙ НАЛУКОВИЙ — Сідней, Австралія
внуки — ХРИСТИНА Н. РОССІНІ з чоловіком КЛІВІДІЕМ — Сідней, Австралія

ІГОР — АНДРІЙ — Сідней, Австралія
ОЛЕНКА Н. ДЖЕКСОН з чоловіком ГЕРІ
і донечкою МАРГАРИТОЮ — Окленд, Нова Зеландія
ТАМАРА СТ. КОРНЕЛІСОН з чоловіком РОБЕРТОМ — Тібінген, Німеччина
ГАНУСЯ

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ПРО НАШУ ЛЮБУ МАМУ ЗАЛИШИТЬСЯ У НАС ВІЧНОЮ

М. С.

УКРАЇНЬСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

та
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. Т. ШЕВЧЕНКА

мають честь запросити Вас на конференцію на тему

ВИБРАНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА:

- 1 Іван Коропецкий (Університет Темпл) — відкриття
- 2 Донна Багрі (Ньюйоркський Університет) — Україна в радянській економічній політиці: політичні привілеї та економічні винагороди (по-англійськи).
- 3 Федір Кушнірський (Університет Темпл) — Структура української економіки і процес ухвалення рішень (по-українськи).
- 4 Лезлі, Г. Куп (Американська Летунська Академія) — Україна в західних дослідах регіональної економіки Радянського Союзу (по-англійськи).

СУБОТА, 17-го ЛИСТОПАДА 1984 р. 2-га година дня
Будинок Академії, 206 Захід 100-та вул., Нью Йорк, Н. Й.

УКРАЇНЬСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

та
ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ВЛАДИКИ МСТИСЛАВА, МИТРОПОЛИТА
УКРАЇНЬСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США АМЕРИКИ

мають честь запросити Вас на

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

на тему:

УКРАЇНЬСЬКЕ ПРИСЛІВ'Я. До 120-річчя появи збірки М. НОМИСА (1864 — 1984).

ПРОГРАМА

- 1 Слово вступу — (Юрій Шевельов)
- 2 Петро Одарченко (УВАН) — Збірка прислів'їв М. Номиса - Симонова
- 3 Богдан Струтинський (Гарвард) — Збірки Українських прислів'їв, не використані Номисом
- 4 Наталя Кононенко-Мойл (Університет Штату Вірджинія у Шарлотсвіллі) Харч, харчування та гостинність у збірках Номиса
- 5 Юрій Шевельов (Колумбія) — Номис — Даль — Адальберг.

Конференція відбудеться в НЕДІЛЮ, 18-го ЛИСТОПАДА 1984 р. о 2-й год. дня в будинку Академії, 206 Захід 100-та вул., Нью Йорк, Н. Й.

ОРГАНІЗАЦІЯ МІСТА ДЖЕРЗІ СІТІ

запрошують Шановне Громадянство на

ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

в НЕДІЛЮ, 18-го ЛИСТОПАДА 1984 р. година 3:30 по полудні
Зала Українського Народного Дому 90-96 Фліт вул. в Джерзі Сіті, Н. Дж.

В ПРОГРАМІ СВЯТА ВИСТУПАТЬ:

Концертна співачка ІЯ МАЦЮК-ГРИЦАЙ
Піаністка ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА КАРАНОВИЧ
Молодий бандурист ОЛЕСЬ ФУРДА та інші
Головну доповідь виголосить Д-р ЄВГЕН КОТИК
Своєю присутністю вшануємо пам'ять тих, що творили ясні дні нашої історії

АРХИЄРЕЙСЬКА СОБОРНА СЛУЖБА БОЖА

з участю

ВПреоств. Митрополита
Кир СТЕПАНА

та усіх наших ВЛАДИК Америки

в храмі СВ. ЮРА в НЬО ЙОРКУ

Год. 12:00 в полудне

Під протекторатом Преосвященного
Владики ВАСИЛЯ ПОСТЕНА, Стемфордського Епарха
ВІДБУДЕТЬСЯ

УРОЧИСТЕ ВШАНУВАННЯ
СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ
у 40-річчя ЙОГО ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ
НЬО ЙОРК — НЕДІЛЯ — 9 ГРУДНЯ 1984 РОКУ

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ-КОНЦЕРТ

Год. 3:30 по полудні

FASHION INDUSTRIES HIGH SCHOOL
225 West, 24th Street

Друкарня СВОБОДИ приймає на постійну працю РОБІТНИКА до висилки газет та інших друкарських робіт

Години праці від 8-01 до 4:30 по пол.
Знання української мови обов'язкове.
Добрі умови праці і беніфіти.

Голоситися особисто:

СВОБОДА

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

IBM System 34,
System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийняття на цю працю
перейде вишкіл.
Зголошення:

Український Народний Союз
(201) 451-2200

Увага! ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ
В КНИГАРНІ ПРИ СВОБОДІ

РОЗДУМИ НА СХИЛКУ ЖИТТЯ

СПОГАДИ

автора Левка Лукасевича

Книжка у твердій полотноній обгорді. 342 сторінки.
Ціна \$22.00 з пересилкою.
Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

КОШТВЕ

\$5,000 — \$10,000

забезпечення

АКЦИДЕНТОВОГО ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Такі низькі вкладки для нових грамот
Акцидентового Забезпечення, виданих після
1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

для всіх членів у віці 16 до 55 років.

НОВІ ВИДАННЯ КАРТОК, які появились у В-ві „ХВИЛІ ДНІСТРА“

Одна збірка карток, яка включає 16 різних карточок з поемами, і є призначена на різні okazii. Продажна ціна за пачку 7.00 дол. Та сама збірка є також без наліска і є призначена також на різні okazii. Продажна ціна 7.00 дол. за пачку. Карточка виконала мистиня — Оксана Мошійська. Друга збірка є з народними мотивами, яка включає 12 карточок. Тема є на мотиви народних пісень, які є призначені також для різних okazii. Продажна ціна за пачку 5.00 дол. Карточка виконав мистець В. Беднарський. Крім цього 4 взорів нових Різдвяних карток, роботи Б. Божеського, Вол. Беднарського і Вол. Мошійського. Продажна ціна Різдвяних карточок по 50 центів за штуку. Для крамниць та гуртових замовлень є знижка.

Замовлення проситися слати на адресу В-ва
або до місцевих крамниць.

DNISTER COMPANY

BOOKS, RECORDS & UKRAINIAN ART

Wasylylchshyn 2399 West 11th Street
Bus. phone: (212) 771-2941 Cleveland, Ohio 44113

НЬЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС ТА НІМЕЦЬКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

SCHALLER & WEBER

Дім якостей — Різні м'ясні вироби, свіже м'ясо
до варення і печення, ковбаски, шинки.

13 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 13

NEW YORK — 1654 2nd Avenue (85 St.)
RIDGEWOOD — 56 54 Myrtle Avenue
ASTORIA — 28 28 Steinway Street
FRANKLIN SQUARE, L.I. — 981 Hempstead Tpk
FLUSHING — 41 06 Main Street
FLORAL PARK, L.I. — 259 — 17 H'side Avenue
EAST NORTHPORT, L.I. — 250 A Lark Field Rd
WHITE PLAINS, N.Y. — The Cheese Pitt 200 Hamilton Avenue
MANUEL, N.Y. — Harwet Mall Shopping Cent. Route 59
DANBURY Conn. — Danbury Gourmet 296 Main Street
NORWOOD Mass. — Meat and Wursthaus 101 Central Street
WAYNE, N.J. — 1234 Willowbrook Mall
FARMINGTON Conn. — Hans and Fritz Deli 279 Farmington Avenue

„Кутюк...“ (продовження зі ст. 2)

вечорами та кожного „вікенду“, наче до англійського клубу, доконалиші українські інтелігенти з Давнтауна, щоб переглянути заголовки газет і книжок та погугорити на різні теми, як то колись бувало, в галицьких „хасинах“ та „бесідах“.

Мирон Сурмач не осквернив також свого родинного прізвища та виховав свою доню Ярославу та сина МIRONA мол., на добрих українців.

Слава, завершивши студії малярської мистецької школи, знайшла свою власну стежку в мистецтві, впровадивши в свої ілюстрації та малюнки на склі мотиви своєї „зачарованої України“. Син Мирон, по переході батька на еміграцію, провадив далі книгарню. Щоб притягнути покупців та зацікавити чужинців „Сурмою“, він удекорував її в гуцульському стилі.

Автор спогадів не спочив також на лаврах, але, переїхавши на постійно до свого хутора в Седл Рівер, в стеїті Нью Джерсі, так, як Моріс Метерлінк, бавився в пасічника. Але пасічництво, це не одинокі замилування М. Сурмача, він бо крім цього, психолог, видавець, підприємець, філософ, бандурист, письменник та пропагатор народного лікування. Дивлячись на нього — ви не заприми-чуєте в нього старости. Його обличчя — це обличчя народного філософа-мудреця, з розумними, глибокими очима, з яких пробивається жажда знання та всестороннього зацікавлення.

Як не дивно, але про таку цікаву та унікальну людину зустрічались більше згадок (а то й цілих репортажів) в американській, ніж в українській пресі. Хотілося б поділитися з читачами одним із таких репортажів, поміщеного в престижному ньюйоркському журналі „The New Yorker“, п.з. „Полуполудня на Україні“, в якому автор репортажу дуже тепло описує книгарню „Сурми“ на Ньюйоркському даунтауні, з її екзотичним підсанням, що становить щось посереднього, між книгарнею та музеєм, полиці якого встелені книжками і платівками, а поміж гронами вишаваних сорочок та білизни протікають кольори оригінальних узорів українських писанок. За намовою Мирона мол., автор цього репортажу прийшов у наступну неділю на відзначення 90-ліття Мирона Сурмача до Українського Інституту Америки. Тут він мав нагоду зустрітись з засновником цієї екзотичної „Сурми“ на даунтауні та познайомитися з його донькою Ярославою та її мистецькою творчістю. Це моя „Чарівна Україна“, — сказала до нього скромно Слава, показуючи йому свої малярські експонати. Ювіляр Мирон Сурмач стояв виступничий перед великим написом: „Історія моєї книгарні „Сурми“. На залі, сповнений від щастя учасниками ювілею, проходила розмова в українській та англійській мовах. На запит американського журналіста, чи багато українців говорять в Америці по-українськи? Мирон Сурмач відповів м'яким українським наголосом: „рідна мова — це найцінніша тканина в плетиві національної свідомості і тому амбіції українських батьків є, щоб їхні діти говорили по-українськи, бо тільки в той спосіб ми заховасмо нашу батьківщину живою“.

Відомий письменник та колишній редактор „Народної Воли“ б. п. Іван Смолий у своєму вступному слові до спогадів Мирона Сурмача дивується, що серед повені українських ювілеїв та відзначень ніхто з української спільноти не подумався досі визначити нагородою Мирона Сурмача — Нестора українських книгарів у ЗСА, та великого пропагатора української культури на протязі більше півстоліття.

За книжку „Синій Птах“ Моріс Метерлінк одержав нагороду Нобеля. За книжку „Історія моєї Сурми“ та за свою довголітню культурницьку діяльність в Америці Мирон Сурмач повинен бути визначений Українцем Року. І хоч ця нагорода вже спізнена, щонайменше на два роки, цей гарний жист був би маленькою компенсацією збоку української спільноти Америки для харизматичного діяча культури старої еміграції, що не тільки зорав американську землю для посіву українського друкованого слова, але на протязі 70-ти років будував мости для з'єднання старої і нової еміграції.

Меморіальний... (Закінчення зі стор. 1)

на“ О. Олеса, і арію Оксани з опери „Гайдамаки“ під акомпанімент Тетяни По-ташко.

У другій частині „Верховини“ із солістами Д. Гензою, О. Гензою, Т. Оберш-шином, А. Рудницьким, С. Войничим, Л. Лавром, І. Ховальком, І. Барною, О. Декайло, М. Масином виконали дуже трішній танок „Обжинки“, „Пряцільниці“ і цілим рядом інших та закінчили свій виступ непере-вершеним „Гопаком“, викликавши бурю оплесків і вставання з місць присутніх на концерті любителів українського народного танку яких цим разом зібралось біля 400 осіб.

Бандуристи О. Ходоба і М. Дейчаківський, порадзували гостей жартишним пісню „А кулі йдуть“, а М. Козольський-Мусяйчук проспівала три пісні народну „Ой не світи місячку“, „Дошк“ і зворушливу „Як давно“, муз. Григорія Кистого, яка викликала силь-не враження у слухачів. До танків приєднала власна оркестра „Верховини“ під керівництвом Станіслава Косіва, Гардеробно займа-лися Д. Генза і Л. Лайшмен, костюмами і гримуванням Ірка Возник, технікою і світ-лом Михайло Галатин.

На закінчення програми Д. Гензі, М. Козольській-Мусяйчук та іншим солі-стам вручено квіти квітів, а Богдан Гарга, від імені Управи ОСУМА, подяку-вав усім учасникам, керів-никам, танцюристам і співа-кам, оркестрі акомпань-торні та особливо великій аудиторії за гідне вилануван-ня О. Гензі, людини, яка трішувалася з молодістю і пере-давала її своє знання.

„Верховини“ готуються тепер в турне до Дітроїту, Чикаго, Монтреалу, Отта-ви, Кінгстону та інших міс-цевостей.

Тяжка...

(Закінчення зі стор. 2)

везла з собою нашу найнові-шу еміграцію. Але тоді вже появилася „Веселка“, посія-на на засів, яку ще розпо-чав Борис Грінченко, а в За-хідній Україні — Богдан Го-шовський. „Веселка“ знай-шла опіку та приємну спів-працю від головного Уряду УНС, щоденника „Свободи“ та Організації Письменни-ків Дитячої Літератури, зас-нованої ще в 1946 році в Ні-меччині. „Веселка“ приєд-нала людей, що стояли тоді у провіді українського літер-атурного та культурного життя.

Ухвала Конвенції, про яку ми вже згадували, обо-в'язує до цього, 30 років „Ве-селка“ жила лише скромним передплатами та допома-гами культурних людей, що розуміли цінність вихов-ної преси для дітей. А все-таки по кількох роках „Ве-селка“ розвинулася у видання якого досі на еміграції чи в Україні не було. Від 1958 ро-ку вона стала самостійним виданням УНСОУ, перей-шла на кольоровий друк та ілюстрації. Між її співро-бітниками-авторами, мис-тями-ілюстраторами, на-віть деякими композитора-ми, з'явилися відомі прізви-ща, що збудили культурні передові місця. Літератур-ні та мистецькі рівень став чи не найвищим за всі дитячі видання, що появля-лися досі в Україні. „Весел-ка“ виявила найвищий рів-ень українського графічно-го мистецтва.

Ніхто краще не оцінив „Веселки“, як не зробив літературознавець проф. В. Радзкевич на сторінках „Свободи“ і „Нашої мети“ в 1961 році. На його думку, „Веселка“ своєю ідеологією, багатством тематики, різ-норідністю матеріалу, пози-тивним виховним характе-ром та мистецьким оформ-ленням навізую до найкращих на цьому полі досяг-нень... Дбаючи постійно не лише про літературно-мис-тецький рівень „Веселки“, але маючи також завжди на увазі важливі завдання ети-чно-морального й націона-льного виховання, — писав він далі, редакція зміла прислати до співробітні ряд визначних сьогодні письмен-ників і мистців... Йдучи слідами лавришних україн-ських письменників, сьогодні-ні письменники розпинають на сторінках „Веселки“ жем-чуги своєї творчості в формі віршів, оповідань, ісе-казок, розповідів і подібно-го. Завдяки цьому „Веселка“ грає таким багатством і да-стаким різномірним матері-алом, що кожна дитина, згідно зі своєю психічною структу-рою й зацікавленням, змо-же знайти в ній те, що її ка-вить, за чим вона шукає. Але найважливіше значен-ня „Веселки“ в тому, що

Вечір...

(Закінчення зі стор. 2)

Шлях цієї письменниці не був вкритий рожами. Пості-йне, тяжке матеріальне по-ложення та національний гніт змушували її писати в російській мові, щоб запе-внити можливість появи дру-ком своїх творів. Перебува-ючи у Франції та знаючи прекрасну шість чужих мов, вона працювала в редакції французької літературної газети, де писала і перекла-дала на французьке різні книжки. Її найбільш попу-лярну книжку „Маруся“, пер-воніс написану по-укра-їнськи, Марко Вовчок пере-клала на російське, з якої потім цю книжку перекла-дено на ряд європейських мов.

Літературне надбання Марка Вовчка — велике. Останнє видання її творів в Україні із 1964 року обіймає сім томів, з яких лише пер-ший є в українській мові, хоча приблизно сорок тво-рів письменниці написала цією мовою. Решта надру-кована в російській мові; у шостому томі п'ять творів ви-дано французькою мо-вою. Її оригінальна тво-рчість в французькій мові та її перекладницька праця за-певнили її велику популя-рність в французьких літер-атурних колах. Перекла-даючи п'ятнадцять творів Жюль Верна вона зробила це з такою майстерністю, що він не бажав собі іншого перекладача. Це перша ук-раїнська письменниця, яка в тому часі здобула такий широкий розголос. Скільки багато більше могла дати ця талановита людина для нашої літератури, якби для неї склалася більш сприят-лива умова, якщо б не во-рожа, зловисна цензура, та постійна матеріальна скру-та. Її вплив на українських прозаїків видний ще сьогодні. Її життя є темою біогра-фічної повісті Юрія Тиса „На світанку“ та Оксани Івченко „Марія“. Тарас Шевченко присвятив їй вірш, який кінчає словами:

І думу волюю на волю
Із домишні вогнища,
І думу волюю... О доле!
Пророке наш! Моя ти
доне!
Твоєю думу назову.

Ясність та чіткість аналі-зи життя і творчості Марка Вовчка, що її переклада-ла Марія Гарасевич, була запору-кою успіху цього вечора. З читанням винятків із творів Марка Вовчка висту-пили: Віра Андрушків, Ліда Кучер, Юрій Розгін та Хри-стя Юзич. Їх вміння вжити-ся з зміст тексту та його настрій виявили художню ва-ртість та соціальне зна-чення творів Марка Вовчка.

Володимир Баран

III, А НЕ II ТОМ ЗБІРНИКА

У статті Івана Дурбака п.з. „Перед 22-ю Рєгіо-нальною Конференцією“ („Свобода“, ч. 205, 25-го жовтня н.р.) гребя читати: „Дрогобичани відбули свій 8-ий З'їзд 25-26-го серпня н.р. і ухвалили вибрати III том збірника...“ Рєл.

MARKA COMPANY
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

ПЛАТІВКИ І КАСЕТИ.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
в АРЦІ.

РІЗНЕ

UKRAINIAN TYPEWRITERS

also other languages complete line of office machines & equipment.

JACOB SACHS

251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
8-11 A.M. 7 days and nights.

OVER 30 YEARS EXPERIENCE

• Aluminum, Steel, Vinyl, Siding
• Andersen Windows
• Thermal Replacement Windows
• Roofing

ALL WORK GUARANTEED

Licensed • Bonded • Insured
For Free Estimate Call:
VILLAGE SIDING Inc.
718-527-0404 • 516-328-9350

ЗБОРИ ВІДПІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 11-го ЛИСТОПАДА 1984 р.

Ньюарк-Ірвінгтон, Н. Дж. Місяч-ні збори Б-ва св. Івана Хрестите-ля 76-го Відділу о. гол. 10:30 ранку, в залі Укр. Кат. Церкв. Св. Івана Хрестителя при Сенфорді Авеню. Проситися членів прийняти та вірши-ти закладені чекани і послати поштою до Відділу.

Юлія Демчук - фін. секретар
168 Laurel Ave.
Irvington, N.J. 07111

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Баянді Бруку і св. Духа — відомою солідною фірмою

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

В БІЛАНСЬКИЙ

WALTER BIELANSKI

к м КАРДОВИЧ

CONSTANTINE M. KARDOVICH

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel. (212) 277-2332

Відвідини в кожний день, в су-боту включно, від 9 до 5 по пол.

в неділю 10 до 4 по пол.

Miami, Fla. (305) 653-5861

На бажання і для вигоди клієн-тів, радо заведемо до Вашого дому з проектами і порадами

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

SENKO

FUNERAL HOME

213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

(212) 388-4416 or (516) 481-7460

HEMPSTEAD

FUNERAL HOME

89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.

24 HOURS A DAY.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуґа-ЩІПА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоро-нами на цвинтарі в Баянді Бруку і перенесенням тіл-них Останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-4222

З нагоди 45-річчя проголошення незалежності Кар-пат-Української Держави, накладом Карпатського Союзу в Нью Йорку вийшла книжка

д-ра Юліяна Химинця

„МОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ“.

Книжку можна придбати за 10 дол. у книгарні „Свободи“

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.

Мистецьке оформлення
ЛЮБОВСЛАВА ГУЦАЛЮКА
У книжці 16 новел.
Ціна: \$12.00. Пересилка \$1.00.
Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти:
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Увага! ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА
можна вже замовляти в книгарні при СВОБОДІ

ІВАН ФРАНКО —
МИСТЕЦЬ І МИСЛИТЕЛЬ
ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ
125-РІЧЧЯ НАРОДИН І 65-РІЧЧЯ СМЕРТІ
ІВАНА ФРАНКА

за ред. Евгєна Федорєнка
212 сторінок. Ціна \$15.00, порто \$1.00.
Книжка у твердій полотноній обгорті.
Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

100! УВАГА! 100! СОНЕТИ!

авторства ОСТАПА ТАРНАВСЬКОГО під назвою
СОТНЯ СОНЕТИВ

Об'єднання Українських Письменників „Слово“
видало 1984 року книжку поезій

Книжечка більша за кишеньковий формат.
тверда обкладинка.
100 сонетів — 100 сторінок: вірші про минуле, сього-дішнє і майбутнє та вірші з присвятами.
Ціна: 10.00 дол. з пересилкою.

Покупці зі стеїту Нью Джерсі при замовленні книжок зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% стейтового податку.

Замовляти:
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302